

Mäntyharju

Mäntyharju

Repoveden kansallispuiston
Pohjoinen Portti

HANKESUUNNITELMA

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

1 JOHDANTO	3
2 AJANKOHTAISTA TIETOA LUONTOMATKAILUTUTKIMUKSISTA	4
3 LUONTOMATKAILUN MÄÄRITTELYÄ	4
4 HANKKEEN IDEA	5
5 HANKEORGANISAATION KUVAUS	5
6 HANKKEEN TAVOITE	6
7 PROJEKTIN TOTEUTUSALUE JA SAAVUTETTAVUUS	7
8 REITTIYHTEENVETO	8
9 PROJEKTIN KOHDERYHMÄT	9
10 HANKKEEN TOIMENPITEET	10
11 TUOTEKORTIT	11
11.1 Maastopyöräily	11
11.1.1 Nykytilanne	11
11.1.2 Hankkeessa suunniteltu pyöräilyreitti	11
11.2 Vaellus ja patikointi	13
11.3 Vesiretkeily	14
11.4 Talvimatkailu	14
11.4.1 Jääreitit	15
11.5 Perhematkailu	16
11.5.1 Lasten metsäinen seikkailurata	16
11.5.2 Luontopolku	16
11.6 Geokätköily	17
11.7 Esteetön reitti	17
12 TOTEUTUSAIKA JA HANKKEEN AIKATAULU	18
12.1 Vuosi 2012	18
12.2 Vuosi 2013	19
13 HANKKEEN RAHOITUS	20
13.1 Yritys- ja yhdistysrahoitus	20
13.2 Investointien osuus rahoituksesta	21
13.3 Kehittämisen osuus rahoituksesta	22
14 HANKEHENKILÖSTÖ	23
15 KILPAILUTUS	23
16 KUNNOSSAPITOSUUNNITELMA JA TULOSTEN SEURANTA	23
17 TIEDOTUSSUUNNITELMA	23
17.1 Tiedotussuunnitelman aikataululliset tavoitteet	24
18 ALLEKIRJOITUKSET	25

1 JOHDANTO

Mäntyharju on tunnettu mökki- ja taidepitäjä mutta matkailualan yrittäjien sesonki on lyhyt, keskittyen kesäaikaan. Mäntyharjun luonto tarjoaa mahdollisuuksia matkailulle, mikäli luontoon liittyvät aktiviteetit tuotteistetaan matkailijalle helposti saataviksi. Yhteisen myyntiorganisaation ja keskusvaraamon puuttuessa alue ei ole kuitenkaan onnistunut tuomaan tarjontaansa tarpeeksi esille eikä Internet-markkinointiin ole osattu panostaa riittävästi.

Tässä hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan ympärivuotisessa käytössä oleva luontomatkailukokonaisuus Mäntyharjulta Repoveden kansallispuistoon. Kolmenkymmenen kahden kilometrin päässä Mäntyharjun keskustasta sijaitseva Repovesi on monipuolinen retkikohde jossa käy vuositasolla yli 80 000 retkeilijää. Puisto on suosittu myös perheiden parissa jonka johdosta se voitti kansallisen retkikohdekilpailun vuonna 2012.

Suomen kansallispuistoissa oli vuonna 2010 lähes kaksi miljoonaa kävijää, jotka toivat puistojen lähialueille rahaa noin 109 miljoonaa euroa. Kun tuloja verrataan retkeilypalveluiden kustannuksiin, kustannus-hyöty -suhde on keskimäärin seitsemänkertainen. Eniten rahaa virtasi paikallistalouteen matkailualueilla, joissa puisto oli otettu osaksi lähialueiden muuta matkailutarjontaa.

Metsähallituksen viimeaikaisista tutkimuksista käy hyvin ilmi siis se, että suuri kävijämäärä ei yksin riitä tulovirtojen syntymiseen; lähialueella on oltava palveluita, joita luonnossa liikkujat voivat ostaa. Esimerkiksi vuonna 2010 Repoveden 75 000 vuosittaista käyntiä tuottavat vain 1,7 miljoonaa euroa lähialueelle, kun Saaristomeren 54 000 käyntiä tuottivat 3,4 miljoonaa euroa.

Mäntyharju ei ole aikaisemmin huomioinut alueellaan sijaitsevaa kansallispuistoa matkailullisessa mielessä. Kohde on ollut ulkoilukohteiden luettelossa mutta matkailijoiden tarpeita ei reitistöllä ole huomioitu. Repoveden ottaminen osaksi Mäntyharjun tulopohjan lisäämiseen tähtäävää elinkeinopolitiikkaa on järkevää. Lähialuekehitys eli Mikkelin ja Kouvolan matkailumarkkinoinnin suuntaaminen Keski-Eurooppaan sekä Venäjälle tulee vaikuttamaan Mäntyharjunkin alueen kysyntää kasvattavasti tulevina vuosina, mikäli meillä on olemassa olevaa palvelutarjontaa.

Maakunnallisesti ajatellen Mäntyharjussa on kaikki mahdollisuudet nousta kansallisesti ja kansainvälisesti merkittäväksi luontomatkailualueeksi. Mäntyharjun vahvuuksia kilpailussa ovat pienen kuntaorganisaation ketteryys, matkailuyritysten kasvupotentiaali, tunnettuus suomen ”Ibizana”, ja kustannustehokkaasti kehitettävissä oleva, tuotteistamaton palvelurakenne.

Hanke tukee toteutuessaan myös Metsähallituksen paikallisia tavoitteita joiden mukaan kansallispuiston kehittämisessä keskitytään matkailijavirtojen tasaamiseen eri sisäänkäyntien välillä ja pohjoisosan vetovoimatekijöiden parantamiseen.

Mäntyharjun lähialueilla on neljä muutakin hanketta jotka yhdessä tämän hankkeen kanssa, tukevat alueen muodostumista yhdeksi Suomen mielenkiintoisimmaksi luontomatkailukokonaisuudeksi. Muut lähialuehankkeet ovat; Peruvesi-Vihantasalmi matkailualueen kehittäminen, Kymenlaakson ulkoilureittien kehittämishanke vuosille 2012–2015, Tuotteista ja myy – Mikkelin seudun matkailun markkinoinnin ja myynnin kehittämisohjelma 2012–2013 sekä Metsähallituksen luontopalveluiden Savonlinnan yksikön hanke kestävän luontomatkailun turvaamiseksi Repoveden kansallispuistossa.

2 AJANKOHTAISTA TIETOA LUONTOMATKAILUTUTKIMUKSISTA

Matkailun edistämiskeskus teetti helmi-toukokuussa 2010 kansainvälisen luontomatkailututkimuksen, jonka kohderyhmän muodostivat Saksassa, Ranskassa, Alankomaissa, Iso-Britanniassa tai Venäjällä asuvat henkilöt, jotka harrastavat pyöräilyä, kalastusta, melontaa, vaellusta ja/tai lintujen ja eläinten tarkkailua luonnossa. Tutkimuksen mukaan mieluisimpia luontomatkajoja ovat joko valmiiseen ohjelmaan perustuvat omatoimimatkat tai täysin omatoimiset matkat, joita suosii yhteensä noin 60 prosenttia vastaajista. Majoitusmuodoista parhaimpina pidetään hotellia (25 %) tai lomamökkiä / -asuntoa (20 %).

Yleisin tapa varata aktiviteettiloma oli Internet (42 %). Tiedonhankinnassa korostuivat myös kaverien ja tuttavien suosittelut /kertomukset (44 %). Merkityksellisimmät tekijät matkakohteen valinnassa ovat kohteen turvallisuus, luonto sekä hintataso.

Kiinnostus multiaktiviteettilomaa kohtaan oli suurta (73 % osoittaa kiinnostusta). Kiinnostuneimpia olivat kalastusta ja melontaa harrastavat vastaajat. Kiinnostus oli kuitenkin jonkin verran riippuvainen myös vastaajan asuinmaasta. Venäläiset osoittivat eniten kiinnostusta multiaktiviteettilomaa kohtaan (95 %). Suomessa kiinnostusta luontomatkailun lisäksi herätti myös kulttuurimatkailu, mökkeily sekä talviaktiviteetit. Kokonaisuutena kiinnostavimmat alueet olivat järvisuoto, rannikko sekä metsämaisema.

Luontomatkailututkimuksen pohjalta Mäntyharju soveltuu tälle kohderyhmälle hyvin. Yhdessä Matkailun edistämiskeskuksen laatimien tuotesuosittelujen pohjalta laadittavien tuotekorttien ja vaativuustasoluokitusten kanssa alue luo pohjan yrityskohtaisellekin luontomatkailun tuotteistukselle ja myynnille.

Matkailun edistämiskeskus on vastannut myös sähköisten jakelukanavakartoitusten laadinnasta. Outdoors Finland aktiviteettien koordinaatiohankkeen ja valtakunnallisen Kylämatkailuhankkeen yhteistyössä syksyllä 2011 teettämässä kartoituksissa analysoitiin lähes 300 Suomen aktiviteettitarjontaan nähden potentiaalista verkkopalvelua Saksan, Ranskan, Ison-Britannian, Venäjän ja Alankomaiden markkinoilta. Internet-sivustot valikoitiin erityisesti pienten ohjelmopalveluyritysten tuotteita sekä reitistöjen markkinointia ja myyntiä silmällä pitäen. Analyysissä on ehdotus myös kanavan hyödyntämiseen ja siitä on hyötyä Repoveden alueen kustannustehokkaassa markkinoinnissa.

3 LUONTOMATKAILUN MÄÄRITTELYÄ

Yleisesti luontomatkailulla voidaan tarkoittaa kaikkea luontoon tukeutuvaa matkailua. Luontomatkailujen tuottamisen olennaisia tekijöitä ovat ympäristöarvot, paikallisuus ja elämyksellisyys (Met-säntutkimuslaitos, 2006).

Matkailu eroaa monista muista elinkeinoista siinä, että se tuottaa kasvaessaan lisää työpaikkoja alueelle. Luontomatkailulla nähdään muuta matkailua vielä vahvempi yhteys ja vaikutus paikalliseen talouteen sekä kulttuuriin, jonka vuoksi siitä onkin tullut yhä selkeämmin aluekehityksen väline. Luontomatkailun kehittämisellä voidaan siis edistää myös syrjäisten maaseutualueiden säilymistä elinvoimaisena (Ympäristöministeriö, 2007).

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

4 HANKKEEN IDEA

Tällä hankkeella luodaan edellytykset ympärivuotisen luontomatkailun ja siihen liittyvän yritystoiminnan kehittymiselle, kasvulle ja kilpailukyvyille hankealueella. Hanke tuottaa ekologiseen matkailuun soveltuvan ja ympärivuotisessa käytössä olevan luontomatkailukokonaisuuden Mäntyharjulta Repoveden kansallispuistoon.

Reittiverkostosta ja palvelurakenteesta laaditaan valtakunnallisen laatuluokituksen mukainen kokonaisuus jota paikalliset matkailualan yrittäjät voivat hyödyntää tuotetarjonnassaan.

Hanke tuottaa paikallisille yrityksille myös tietoa ja työkaluja kansallisen tason toimijoilta kuten Matkailun edistämiskeskuksen erilaisten hankkeiden tuloksista. Näin edistetään kansallisia tavoitteita yhtenäisen ja korkealaatuisen luontomatkailuimagon saavuttamiseksi. Hanke tukee maakunnallisia työllisyys-, ja vetovoimaisuustavoitteita edistäen myös Mikkelin ja Kouvolan seudun matkailustrategioiden toteutumista.

Hankkeessa tuotetaan konkreettisia, alueen pienyrittäjistä lähtöisin olevien tarpeiden mukaisia palveluita päätavoitteena alueen yritysten liikevaihdon ja maakunnallisen kilpailukyvyn lisääminen. Matkailualan yrittäjien yhteistyön lisäämisellä pyritään saamaan aikaan yksi kansainvälisille markkinoille kelpaava multiaktiiviteettituote; osa-alueina maastopyöräily, melonta sekä patikointi.

Mäntyharjun luontomatkailuimagolla houkuttelee Etelä-Savon alueelle uusia luontomatkailuyrittäjiä ja vakituksia asukkaita, erityisesti lapsiperheitä. Hanke tuottaa lisäarvotekijöitä myös lähialueen asukkaille parantamalla luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia.

Hankkeen kohderyhmänä ovat alueella matkailuliiketoimintaa harjoittavien yritysten lisäksi kansainväliset ja kotimaiset omatoimimatkoilijat sekä harrastaja-asiakkaat.

5 HANKEORGANISAATION KUVAUS

Hanketta hallinnoi Mäntyharjun kunnan omistama kehittämissyhtiö, Mäntyharjun seudun elinkeinoyrityksen kehitys Oy. Hankkeen toteutuksesta vastaa hankkeeseen palkattava projektipäällikkö sekä Mäntyharjun kunnan liikuntatoimi. Käytännön työssä avustaa hankkeeseen palkattava maastosuunnittelija.

6 HANKKEEN TAVOITE

Vuonna 2013 matkailija voi kävellä, pyöräillä tai meloa Repoveden kansallispuistoon saakka. Matkailijalla on käytössään 4 taukopaikkaa ja reitin alueella on useita historiallisessa mielessä kiinnostavia kohteita. Halutessaan asiakas voi yöpyä reitin välillä myös B&B kohteessa tai vuokramökissä.

Reitin alkupäässä on perhematkailuun suunnattu metsäinen seikkailurata. Perhematkailuun on panostettu ja alue on noussut perheiden ympärivuotiseksi matkailukohteeksi. Seniorikansalaiset ja pienten lasten kanssa matkustavat pääsevät esteettömästi Uutelan laavulle saakka.

Pyöräilytuotteena alue on onnistunut kiinnittämään kotimaan matkailijoiden huomion. Maastopyöräilyyn soveltuvat helpot reitit sekä kulttuurikohteet ja idylliset majoituspalvelut aamiaisineen houkuttelevat alueelle myös ulkomaalaisia matkailijoita.

Valokuvauksesta kiinnostuneille alue tarjoaa monia mielenkiintoisia luontokohteita. Luontoharrastaja ilahtuu alueen luontopolusta ja historianharrastajaa kiinnostuu monista kohteista joista löytyy lisätietoa kattavasta internet-sivustosta. Hyvien karttojen avulla matkailija löytää haluamansa tiedon helposti ja voi tulostaa matkailuideoita Matkailupalvelu-osiosta.

Alueen majoitusalan yrittäjien tuotteet ovat hyvin esillä ja he tekevät yhteistyötä toistensa sekä Repovedellä toimivien luontomatkailuyrittäjien kanssa. Repovesi-alueen toimijat kokoontuvat kunnan matkailutoimijoiden kanssa vuosittain kertaamaan vanhaa ja linjaamaan uusia ideoita.

Hiihtää voi Repoveden kansallispuistoon saakka. Alueella on järjestetty useita talviulkoilutapahtumia yhteistyössä alueen yrittäjien ja yhdistysten kanssa. Kansalaisopisto on ottanut reitistön mukaan omaan koulutusohjelmaansa ja ympäristötaidekurssin tuotoksia on nähtävillä reitin varrella.

Päiväkoti- ja koululaisryhmät hyödyntävät alueen luontopolkua ja laavupaikan aluetta ympäristökasvatuksen välineenä. Metsäinen seikkailupuisto ja hyvät taukopaikat houkuttelevat myös yhdistyksiä järjestämään erilaisia tempauksia ja tapahtumia alueella.

Virkistyksen vuosittain organisoima valtakunnallinen pyöräilytapahtuma TDM 160 kulkee reitin läpi ja tulossa on valtakunnallinen melonta – tapahtuma.

Hankkeen tuloksena matkailualan yrittäjien edellytykset toimia alueella ympärivuotisesti ovat vahvistuneet ja alueella on tarjota kansainväliset laatuluokitukset täyttävä multiaktiiviteettituote.

Mielikuva Mäntyharjusta Repoveden pohjoisena Porttina on syntynyt.

7 PROJEKTIN TOTEUTUSALUE JA SAAVUTETTAVUUS

Toteutusalueena on Mäntyharjun ja Repoveden kansallispuiston välinen alue (Liite 1).

Selvennykseksi todettakoon että Kouvolan puolella (Mouhulta Repovedelle) jatkuvasta reitistöstä vastaa Pohjois-Kymenlaakson kulttuuri- ja luontokohteiden kunnostamisprojekti eli KULU-projekti. KULU-projektissa on kunnostettu Repovedeltä Mäntyharjun Mouhulle jatkuva vaellusreitti ja sitä jatketaan kunnostamalla myös maastopyöräilyyn soveltuvat reittivaihtoehdot.

Vuonna 2003 perustettu Repoveden kansallispuisto on osa Kaakkois-Suomen suurinta yhtenäisenä ja rakentamattomana säilynyttä kallioista metsä-, suo- ja järvioluetta. Repovesi on hyvin tunnettu ja siellä käy vuosittain yli 80 000 retkeilijää. Näillä retkeilijämäärillä Repovesi on Nuuksion ohella Suomen vilkkaimpia kansallispuistoja. Kävijätutkimusten mukaan osa Repoveden kävijöistä kokee alueen olevan jo liian helppokulkuista ja kansoitettua joka lisää kiinnostusta Mäntyharjun reittivaihtoehtoihin.

Reitin alueella sijaitsee lukuisia matkailualan yrittäjiä. Reitin lähialueilla on runsaasti myös mökkimajoitusyrittäjiä. Kaikkien reittien varrelle sijoittuu kaksi B&B yritystä. Myös Mäntyharjun keskustassa on majoitusyrittäjiä.

Vesistöreitien alkupäässä on kesäkahvila ja vuokrattava rantasauna. Vesistöreitillä on myös legendaarinen Miekankosken kahvila, sepän paja ja uittomuseo kalastuspalveluineen sekä kolme mökkiyrittäjää, Viinitila ja Venesafareita tarjoava yritys. Reitiltä etelään ovat lisäksi Outinrannan ja Linkkumyllyn B&B yritykset, Kuutinkolo, Orilammen Maja ja Lomakeskus Ky sekä Hillosensalmen Asema.

Patikointi- ja pyöräilyreitien eteläpäässä Repovedellä sijaitsee Tervarummun retkeilykeskus. Tervarummussa toimii korpikahvila, vuokrattava sauna ja luontomatkailupalveluita tarjoava yritys, Repovalkea Oy. Repovedellä voi teltailla tai majoittua vuokrakodassa. Sisäänkäynnin vieressä sijaitsevaa savottakämpää kunnostetaan vuokrakäyttöön. Repoveden alueella toimii useita ohjelmopalvelu- ja luontomatkailuyrittäjiä joista osa tarjoaa myös seikkailupalveluita kuten kiipeilyopastusta ja melontakursseja.

Luontomatkailutuotteeksi alue soveltuu hyvin myös saavutettavuutensa ansiosta. Mäntyharjun kuntakeskuksen kautta kulkee Kouvolasta Iisalmeen johtava Savonrata. Mäntyharjun asemalla pysähtyy useita junavuoroja päivittäin. Matka-aika lähimpään eteläiseen kaupunkiin, Kouvolaan on noin 40 minuuttia, lähimpään pohjoiseen kaupunkiin Mikkeliin noin 30 minuuttia ja maamme pääkaupunkiin Helsinkiin noin 2 tuntia. Matkaa Venäjän rajalle on noin 150 kilometriä.

Linja-autojen osalta suora yhteys Kouvolaan kulkee kerran päivässä ja Mikkeliin kaksi kertaa päivässä. Juna-asemalta melontareitin alkupäähän on 100 metriä. Patikka ja pyöräilyreitien alkupäähän on alle kilometri ja se kulkee keskustan halki niin että retkievää voi ostaa matkan varrelta. Linja-autoasema sijaitsee keskustassa ja on siten myös reitin välittömässä läheisyydessä. Lähin yksityisasiakkaiden käytössä oleva lentokenttä sijaitsee Lappeenrannassa jonne on matkaa noin 1 tunti.

8 REITTIYHTEENVETO

Tässä hankesuunnitelmassa aluetta on tarkasteltu matkailijan näkökulmasta niin, että reitistä saadaan ehjä luontomatkailukokonaisuus jonka osa-alueita voidaan myös yritysvetoisesti tuotteistaa ja myydä matkailijalle. Reitti on suunniteltu erityisesti nousevaa matkailutuotetta, maastopyöräilyä palvelevaksi.

Perhematkailuun panostetaan ja ympärivuotiseen käyttöön kiinnitetään huomiota. Lapsiperheille sulan maan aikaiseen käyttöön suunniteltu seikkailurata sijaitsee reitin alkupäässä Kisalan läheisyydessä. Talvikuukausina voi hiihtää, kelkkailla, luistella ja laskea pulkalla reitin alkupäässä Kisalan lähistöllä. Lapset voivat kokeilla myös lumilautailua.

Pyöräily- ja patikointireitin alkupää lähtee kuntakeskuksesta, urheilualan eteläpäässä sijaitsevan liikuntahalli Kisalan vierestä. Reitin alkupäässä sijaitsevat myös Mäntyharjun kisahalli ja urheilukenttä palveluineen. Uinti on mahdollista Pitkäjärvellä sekä Kinnijärvellä. Kalastaa voi Pitkäjärvellä sekä vesireitin varrella. Geokätköily on mahdollista koko reitillä ja sitä ylläpitää tulevaisuudessa paikallinen Suomen ladun jäsenyhdistys Reissupolku ry.

Melontareitti lähtee juna-aseman vieressä sijaitsevasta kesäravintola Kurkiniemen rannasta. Reitin alkupäässä on kesäkahvila ja vuokrattava rantasauna. Vesistöreitillä on myös legendaarinen Miekkankosken kahvila, sepän paja ja uittomuseo kalastuspalveluineen sekä kolme mökkiyrittäjää ja Venesafareita tarjoava yritys.

Liityntäreitin valmistuttua reitille pääsee myös Kirkonkylän puoleiselta Siirlahden maisemapolulta. Tällä reunalla Mäntyharjua sijaitsevat myös Mäntyharjun kaunis puukirkko, kesäkahvila sekä Salmelan taide-keskus ravintoloineen jossa käy vuosittain noin 30 000 matkailijaa.

Koska olemassa oleva Siirlahden maisemapolku on tuotettu liikuntaesteisiä ajatellen, saadaan liityntäreitin avulla rakennettua kokonaisuus joka palvelee tätä käyttäjäryhmää aina Uutelan laavulle saakka (noin 3 kilometriä/suunta). Samalla reitti yhdistää myös olemassa olevan Pappilanniemen ulkoilureitin osaksi uutta reittiä, joka puolestaan luo lisää mahdollisuuksia eripituisten osa-alueiden läpikäymiseen.

Reitin lähialueilla on runsaasti mökkimajoitusta. Kaikkien reittien varrelle sijoittuu kaksi B&B yritystä. Myös Mäntyharjun keskustassa on majoitusvaihtoehtoja.

Pyöräily- ja patikointireitin eteläpäässä Repovedellä sijaitsee Tervarummun retkeilykeskus. Tervarummussa toimii korpikahvila, vuokrattava sauna ja luontomatkailupalveluita tarjoava yritys, Repovalkea Oy. Repovedellä voi telttailla tai majoittua vuokrakodassa. Sisäänkäynnin vieressä sijaitsevaa savottakämpää kunnostetaan vuokrakäyttöön (2012).

9 PROJEKTIN KOHDERYHMÄT

Hankkeen kohderyhmät ovat hankealueen matkailuyritystoimintaa harjoittavat yritykset, kotimaiset ja kansainväliset omatoimimatkailijat sekä harrastaja-asiakkaat.

Omatoimisten markkinoiden kasvupotentiaali on erittäin suuri. Kohderyhmistä potentiaalisimpia ovat pienryhmät ja yksittäiset matkailijat. Omatoiminen asiakas käyttää palveluita, yöpyy lakanoiden välissä sekä liikkuu riittävän tarkan ja selkeän kartta- ja opastusmateriaalin avulla. Hän ei varsinaisesti harrasta pyöräilyä tai vaellusta, mutta haluaa viettää liikunnallisen ja aktiivisen loman. Internet-sivusto on tärkeä informaation lähde, sillä asiakkaan on tiedettävä, miten haastava tai vaativa matka on, jotta hän voi arvioida ostopäätöstään omaa ja matkaseuransa fyysistä kuntoa vasten.

Harrastaja-asiakas ei käytä paljon rahaa, yöpyy luonnossa ja liikkuu usein mahdollisimman halvalla. Harrastaja-asiakas voi tulla oman pyörän kanssa junalla/autolla tai patikoiden/omalla kanootilla.

Välillisiä kohderyhmiä ovat keskustaajaman palveluyritykset jotka hyötyvät matkailijoista.

Muita välillisiä kohderyhmiä ovat päiväkotit- ja koululaisryhmät, liikuntatoimi, nuorisotoimi, kulttuuritoimi, seurakunnan lapsityön yksikkö sekä kansalaisopisto jotka hyötyvät parantuneesta infrastruktuurista ja rakennettavista kohteista.

Parantuneen toimintakentän ja lisäarvotekijöiden johdosta projektista hyötyvät myös alueella toimivat yhdistykset ja muut toimijat joiden toimintakenttänä on luonto. Yritysyhteistyötä toteutetaan alueen eri toimijoista koottujen työryhmien kautta.

10 HANKKEEN TOIMENPITEET

Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan maastopyöräilyyn, patikointiin ja melontaan soveltuvat reittivaihtoehdot Mäntyharjulta Repoveden kansallispuiston Saarijärven puoleiselle sisäänkäynnille sekä parannetaan alueen taukopaikkoja. Hankkeessa rakennetaan kaksi täysin uutta taukopaikkaa, toinen reitistön alkuun ja toinen Mouhulta etelään jatkuvalle erämaaosuudelle.

Maastopyöräilylle soveltuvaksi muunnettavaa patikointipohjaa on noin kaksikymmentäkaksi (22) kilometriä. Täysin uutta, rakennettavaa reittiä on noin viisitoista (15) kilometriä, sisältäen kahdeksan (8) kilometrin pituisen Pitkäjärven maisemakierroksen. Kirkonkylän esteettömältä maisemapolulta rakennetaan liityntäreitti Uutelan laavulle saakka josta pääsee edelleen Repovedelle.

Hankkeessa suunnitellaan uudet, matkailijan tarpeisiin soveltuvat ja palvelumerkinnät sisältävät paperikartat sekä verkkopohjaiset karttasovellukset. Reittimerkinnät, välimatkataulut ja opasteet uusitaan. Uusittu materiaali tuotetaan nelikielisenä (suomi, englanti, venäjä, saksa) tai kielettömänä kansainväliset asiakkaat huomioiden.

Mäntyharjun luontomatkailuimago (Repoveden kansallispuiston *Pohjoinen Portti*) tehostetaan rakennuttamalla reitistön alkuun konkreettinen portti puusta tai muusta alueelle sopivasta materiaalista. Valmistuva reitti luokitellaan Suomen Ladun valtakunnallisen vaativuustasoluokituksen mukaisesti. Melontareitille tehdään kuntokartoitus, reittikuvaukset ja koskiluokitukset.

Perhematkailun edellytyksiä parannetaan rakentamalla reitistön alkuun ympärivuotisessa käytössä oleva seikkailurata ja luontopolku jonka talvikäyttöön on suunniteltu pulkkamäki ja hiihtoreitit kaettuine tulipaikkoineen.

Alueesta koottavasta Internet-sivustosta luodaan tietopankki jota voivat hyödyntää kaikki kohde-ryhmiin kuuluvat tahot, kuten alueen luontomatkailuyrittäjät. Paperiesitteitä ja aktiviteettien tuotekortteja voi tulostaa verkkosivuilta jolloin materiaali on aina ajankohtaista, jatkuvasti päivitettävissä eikä hävikkiä synny samalla tavoin kuin paperituotteita käytettäessä.

Yritysyhteistyötä toteutetaan alueen eri toimijoista kootun työryhmän puitteissa. Työryhmään kutsuttavat yritykset ovat hankkeen rahoittajayrityksiä; B&B Pinus, Kurkiniemi, Miekankoski, Outinranta, Linkkumylly sekä Tervarumpu. Työryhmään pyydetään edustajat myös valituille aktiviteetti-tuotteille; pyöräilyyn, melontaan, patikointiin ja hiihtoon. Muita edustajia pyydetään tarpeen mukaan. Muuta alueyhteistyötä tehdään Mikkelin ja Kouvolan seudun matkailupalveluiden sekä Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen kanssa.

Reittisuunnitelmat sisältävät maankäyttöoikeussopimukset, maastolinjaukset, karttapiirroksiset sekä investointilaskelmat. Liitteenä on kunnan kenttämestarin laatima kunnossapitosuunnitelma ja ylläpitokustannusten arviointi vuositasolla esitettyinä.

Reitti toteutetaan projektiin palkattavan projektipäällikön ja maastosuunnittelijan toimesta. Hankkeen käytännön toteutuksesta ja valvonnasta vastaavat projektipäällikkö sekä Mäntyharjun kunnan kenttämestari Juhani Lyytikäinen. Hanketta hallinnoi Mäsek Oy.

11 TUOTEKORTIT

11.1 Maastopyöräily

Sekä maantie- että maastopyöräilyn saralla tuotekehitys on Suomessa vasta aluillaan. Maastopyöräily on vauhdilla kasvava trendituote, jonka kansainvälinen kohderyhmä on saavutettavissa selkeiden jakelukanavien ja hakukoneoptimoidun internet-sivuston kautta.

Potentiaalisia asiakkaita on lähimarkkinoilla sekä Keski-Euroopassa paljon (matkailun edistämiskeskuksen pyöräilymatkailun kehittämisstrategia vuosille 2009–2013). Rajahaastattelututkimuksen mukaan pyöräily on kolmanneksi suosituin aktiviteetti ulkomaalaisten aktiviteettimatkaileijoiden keskuudessa. Suurin osa pyöräilijöistä on lähtöisin Venäjältä ja toiseksi eniten pyöräilijöitä tulee Saksasta. Myös Sveitsistä, Espanjasta, Iso-Britanniasta ja Ranskasta tulevat matkailijat ovat kiinnostuneita pyöräilystä ja Italiasta tulevien matkailijoiden keskuudessa se on toiseksi suosituin aktiviteetti.

Pyöräily on nuorten ja nuorten aikuisten suosima harrastus. Suurin joukko (29 %) pyöräilyä Suomen matkallaan harrastavista ovat 15–24-vuotiaita. Toisaalta toiseksi suurin ikäryhmä pyöräilijöissä on 35–44-vuotiaat. Pyöräilyn harrastajien päätökseen matkustaa Suomeen vaikuttaa useimmin ystävien ja sukulaisten suositus, siksi Internetissä tapahtuvaan tiedotukseen tulee panostaa.

11.1.1 Nykytilanne

Olemassa olevat Mäntyharjun alueen reitit kulkevat hiekka- ja asfalttiteosuuksilla. Valkeala - Mäntyharju -tie (nro 368) on osa valtakunnallista pyöräilyreittiä nro 15 (Mäntyharjun Mouhu-Orilampi-Selänpää-Jaala), josta on helppo poiketa Repovedelle. Orilampi on myös Kymenlaakson Pyörävelusreittein etappi. Repovedellä on Tervajärven ja Valkjärven kierrokset. Molemmat kierrokset lähtevät Saarijärveltä jonne tässä hankkeessa suunniteltu maastopyöräosuus jatkuu.

Mäntyharjulla on perinteisesti pyöräilty paljon ja tästä ovat osoituksena kaksi paikallisen urheiluseuran organisoimaa pyöräilytapahtumaa; TDM Tour De Mäntyharju ja koko kesän mittainen postilaatikkopyöräily. Vuonna 2011 myös nojapyörätapahtuma LOWRIDE 2011 järjestettiin Mäntyharjussa. Tour De Mäntyharjun osalta olemme käyneet alustavat neuvottelut Virkistyksen kanssa jotta tapahtumassa kuljettaisiin tässä hankkeessa toteutettavan maastopyöräosuuden kautta.

11.1.2 Hankkeessa suunniteltu pyöräilyreitti

Maastopyöräilyyn soveltuvan reitin alkupää lähtee Liikuntahalli Kisalalta ja on helposti saavutettavissa myös juna-asemalta josta pääsee reitille kulkemalla halki keskustan. Maastopyöräilyreitin kokonaispituus on noin neljäkymmentä (40) kilometriä. Painopiste reitin alkupäässä on kulttuurihistoriallisesti merkittävällä Uutelan torpan ympäristöllä, jossa sijaitsee myös Uutelan torpan laavu (3 km keskustasta). Reittiin sisältyy Sammalisen kota (7 km keskustasta) jossa järjestetään erilaisia tapahtumia kuten joulurauhan julistus.

Pitkäjärvelle jatkuvan reitin varrelle sijoittuu yksi silta sekä kaksi taukopöytää. Reitien varrelle sijoittuu myös vanha maitolaituri, jossa on mielenkiintoinen pala historiaa.

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

Reitti jatkuu maisemallisesti vaihtelevana ja alueelle tyypillisenä metsämaastona kaunista Pitkäjärveä mukaillen. Neljä kilometriä pitkä järvi on harvoja kokonaan rakentamattomia järviä Mäntyharjulla. Pitkäjärven kaavoitusta on muutettu niin että se soveltuu aiempaa paremmin virkistyskäyttöön. Järven pohjoispäässä sijaitsee Pitkäjärven rannassa katettu hyväkuntoinen laavu jossa on nuotiopaikka ja puuvaja sekä kuivakäymälä. Laavun yhteyteen rakennetaan laiturin ja sinne hankitaan yksi Metsähallituksen suositusten mukainen tulisija.

Pitkäjärven läntiselle puolelle rakennetaan tarvittaessa pyöräilyyn soveltuvat pitkospuut ja järven ympäri rakennetaan 8 kilometrin pituinen maisemapolku. Pitkäjärven eteläpäässä kulkeva polku raivataan ja rakennetaan tarpeen mukaan reitille yksi silta. Pitkäjärven eteläpäässä sijaitsevat Linkkumyllyn ja Outinrannan B&B yritykset.

Pitkäjärveltä etelään Reitti rakennetaan kokonaan yksityisten metsänomistajien maille pienten erämaalampien rikkomaan, maisemallisesti hyvin vaihtelevaan maastoon tien itäpuolelle. Reitillä on maankäyttöoikeussopimukset ja alustava reitti on piirretty maastokarttaan. Lopullinen reitti varmistuu kesän 2012 maastokäyntien jälkeen. Reitti on mahdollista toteuttaa myös rengasreitteinä.

Reitin varrelle rakennetaan nLeijonien laavu, nuotiopaikka ja kuivakäymälä. Laavupaikasta on neuvoteltu useiden maanomistajien kanssa. Lopullinen paikka varmistuu maastokäyntien jälkeen.

Tuotekortin kohderyhmänä ovat omatoimimatkailijat. Kantavana ajatteluna on itsenäisesti tapahtuva pyörävaellus joka perustuu omatoimiseen reitinvalintaan ja kaupallisten pyöräilyyn liittyvien palvelun tarjoajien tuotteisiin (esim. majoitus). Tuotekortista on käytävä ilmi reitin kuvaus ja palvelut, vaikeusaste, taukopaikat, kulttuurikohteet, majoitusvaihtoehdot sekä kartta

Internet-sivustosta tai kartasta on käytävä ilmi polkupyöräreitit laajemmin; rengasreittejä maantiepyöräilyyn on 3 kpl ja maastopyöräilyyn 3 kpl. Maantieosuuksien osalta reitti säilyy osana valtakunnallista pyöräilyreittiä nro 15.

Maastopyöräilylajit reitillä:

- XC eli cross-country on maastopyöräilyä helppoja maastoreittejä pitkin. Pyöränä on yleisesti etujousitettu kevyt malli.
- Traili eli sananmukaisesti ”polkupyöräily”. Trailissa pyörät hieman xc:tä järeämpiä, eikä vastaavaa urheilutavoitteisuutta yleensä ole. Lähinnä ajellaan rennosti polkuja pitkin.
- Enduro, jossa ajetaan täysjousitetulla pyörällä haasteellisia kivikkoisia ja juurakkoisia polkuja pitkin

11.2 Vaellus ja patikointi

Kävely on ihmisen luonnollisin ja samalla edullinen sekä turvallinen liikuntamuoto. Kävellessä voi kohentaa terveyttä ja kuntoa sekä ylläpitää sosiaalisia suhteita. Vaeltaminen on melonnan ohella yhä suosituimpi harrastus- ja lomailumuoto. Suomesta matkustetaan myös ulkomaille vaelluslomille ja valmismatkatarjoajia lisääntyy joka vuosi. Moni tutustuu myös autolomillaan vaelluskohteisiin.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu vaellusreitiverkosto lisää alueen vetovoimaisuutta ja pidentää lomasesonkia talvesta kesään. Pelkkä reitti ei kuitenkaan riitä vaan se on tuotteistettava ja markkinointitapa oikein, esimerkkeinä käyvät vaikkapa useimpien tuntemat Kuusamon Karhunkierrokset.

Vaellusmatkailijan käyttäytymisestä löytyy paljon tietoa. Matkailun edistämiskeskus luokittelee vaeltajat kolmeen kategoriaan; aktiivinen vaelluksen harrastaja, omatoiminen aktiviteettimatkailija ja valmismatkapaketin ostava vaellusmatkailija.

Aktiivinen harrastaja on perehtynyt vaeltamiseen. Hän on tottunut luonnossa liikkumaan ja yöpyä usein teltassa tai autiotuvassa luonnon keskellä. Hän osaa suunnistaa ja lukea karttaa. Hän ei tarvitse matkailijoille suunnattuja palveluita, majoitusta tai opasta. Hän perehtyy reitteihin, hänellä on hyvät välineet ja hän vaeltaa majoituspaikalta toiselle.

Matkailuelinkeinolle potentiaalisin asiakas on omatoiminen vaeltaja. Hän käyttää palveluita, yöpyä lakanoiden välissä ja liikkuu riittävän tarkan ja selkeän kartta – ja opastusmateriaalin avulla päiväretkiä tehden. Tässä ryhmässä on myös hyvinvointiasiakkaita ja kulinaristeja sekä kulttuurin harrastajia. Heitä on runsaasti myös valmismatkapaketin ostavissa. Pakettimatkailijat liikkuvat ryhmässä ja retket sisältyvät matkan hintaan.

Matkan suunnitteluvaiheessa on tärkeää, että vaeltaja saa tarvitsemansa tiedon kohteen aktiviteettimahdollisuuksista helposti ja valmiiksi luokiteltuna. Vaellusmatkailijaa kiinnostavia asioita ovat alueen vaellus-, pyöräily- ja melontareittien määrä, pituudet ja arvioitu kesto sekä haasteellisuus. Näiden tietojen perusteella vaellusmatkailija päättää alueelle tulostaan ja viipymästä. Hänelle ei riitä tieto pelkästä mahdollisuudesta vaeltaa. Lopullinen päiväohjelma muotoutuu paikan päällä.

Tuotekortista tulee lisäksi käydä ilmi reittikartta, palvelut, kuten eri majoitusvaihtoehdot, kulttuurikohteet, taukopaikat sekä reitin erikoisuudet kuten valokuvauspisteet sekä luontopolku.

Pitkäjärven maisemakierroksesta tehdään oma tuotekortti josta käy ilmi:

- Reitin kuvaus ja kartta
- Palvelut
- Vaativuustasoluokitus
- Kulttuurikohteet ja muut nähtävyydet

11.3 Vesiretkeily

Mäntyharjun pinta-alasta 230km² on vesistöjä ja ne mahdollistavat kunnassa laajan virkistyskäytön. Kesäisin matkailijat voivat uida, kalastaa, meloa ja soutaa vesistöissä. Talviulkoilijoita liikuttavat järvien jälle ajatut ladut ja matkaluistelureitit. Luonteeltaan vesistöalue Mäntyharjulta Repovedelle soveltuu hyvin etenkin retkimelontaan. Osa melontareitistä on mahdollista kulkea soutu- ja moottoriveneellä.

Melonnan harrastajajoukko kasvaa vuosi vuodelta. Liittämällä Mäntyharjulta alkava melontareitti pysyväksi osaksi luontomatkailukokonaisuutta pystytään lisäämään melontaharrastusta ja lisäämään maaseudun palveluiden kysyntää reittien varrella. Melonta on ulkomaalaisten matkailijoiden toivelistalla viidentenä. He toivovat helppoja opastettuja luonnonkauniita reittejä, joita Mäntyharjun alue voi tarjota.

Veneilijät hyötyvät uudistuneista taukopaikoista ja kulttuurikohteiden esiintuomisesta. Veneilyn osalta tuotteistus on Mäntyharjullakin lähtenyt käyntiin uuden VeneSafarit yrittäjän myötä.

Reitillä on kaksi koskea; Miekankoski ja Voikoski. Miekankoskella on kahvilapalveluita sekä museo ja toiminnassa oleva vanha paja. Miekankoski on suosittu koskikalastuspaikka jossa myydään kalastuslupia ja vuokrataan kanootteja. Reitin varrelle sijoittuu useita mökkiyrittäjiä. Kimppa KY:n rantasaunassa voi myös yöpyä ja Tyryn viinin laiturilta on yhteys tilapuotiin.

Melontareitillä on useita historiallisia kohteita johtuen Ruotsin ja Venäjän rajalinjoista jotka kulkevat Juolasvedessä. Kulttuurikohteet kartoitetaan ja otetaan huomioon reittikuvauksissa.

Haukkavuoren läheisyyteen sijoittuvista kalliomaalauksista on menossa projekti, jossa kohteet tuodaan paremmin maastossa esille, Linkkumyllyn yrittäjäpariskunnan toimesta.

Projektin aikana toteutetaan kuntokartoitus melontareitin kantomatkojen osalta ja selvitetään rantautumispaikat ja niiden kunto sekä mahdolliset huoltotoimenpiteet.

Melonnan tuotekortista on käytävä ilmi reitin kuvaus ja palvelut, koskiluokitukset, kartta, majoitusvaihtoehdot, kulttuurikohteet, taukopaikat sekä vuokrauspisteet (kanootit, soutuveneet, pelastusliivit).

11.4 Talvimatkailu

Mäntyharjulta on muodostunut vuosien saatossa merkittävä hiihtopitäjä. Talvimatkailun osalta alkupää on erityisen tärkeä sillä kaikki Mäntyharjun kunnan ylläpitämät hiihtoladut lähtevät Kisalasta. Mäntyharjun ladut ovat pituudeltaan 3km, 5km, 7,5km, 12km, 17km ja 20km. Yhteensä sisämaanlatuja on 57 kilometriä.

Ladut pidetään hyvässä kunnossa ja paikallisessa muumihiihtokoulussa riittää väkeä, mutta suurin osa laduista on tarkoitettu enemmän hiihtoa harrastaneille. Latuprofiilit ovat paikoitellen jyrkkiä eikä hiihtoon elämyksellisenä matkailutuotteena ole kiinnitetty huomiota.

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

Toteuttamalla viiden kilometrin (5) pituisen helppoprofiilisen, ja sen vuoksi juuri perhematkailuun soveltuvan ladun osuuden, reitti palvelee laajempaa käyttäjäryhmää. Myös muumihiihtokoululaiset voivat hyödyntää pidempää reittiä sekä lähistöllä sijaitsevaa nuotiopaikkaa.

Kisalan välittömässä läheisyydessä sijaitsee myös Mäntyharjun kunnan ylläpitämä yleisurheilu-kenttä sekä käymälätilat ja pukukopit. Talvisin alueella palvelee kunnan ylläpitämä jääkiekko-kaukalo ja luistelurata. melontareitin alkupäässä on kunnan ylläpitämiä hiihtolatuja ja kickspark-rata jota pitkin pääsee Pappilanniemen laavulle sekä edelleen taidekeskus Salmelan läheisyyteen saakka.

Todellinen erämaasissi hiihtää Pitkäjärven laavulle saakka. Rengasreitti Mäntyharjulle takaisin takaa 30 kilometrin hiihtolenkin. Pitkäjärveltä voi jatkaa Repoveden kansallispuistoon saakka. Pitkäjärvelle pääsee talviaikaan myös autolla jolloin sitä voivat hyödyntää myös perhematkailijat. B&B yritykset järjestävät asiakkailleen moottorikelkkailua jäällä ja Sirppisaarella voi paistaa makkaraa.

Tuotekorttien suunnittelussa on otettava huomioon myös kansainväliset asiakkaat.

Sisämaahiihdon tuotekortin sisältö:

- Lajin esittely
- Oikeiden välineiden valinta ja opastus
- Tekniikan opastus
- Reittien kuvaukset ja vaativuustasot
- Reittien pituudet ja taukopaikat
- Kartta
- Kulttuurikohteet
- Paikkakunnan opastuspalvelut (esim. liikuntatoimen järjestämät aikuisten hiihtokurssit)

Helppoprofiilinen ja perhematkailuun soveltuva hiihtoura mahdollistaa etenkin lasten mukaan ottamisen paremmin. Nuotiopaikka lisää houkuttavuutta. Tämän hankesuunnitelman liitteenä on lisäksi Virkistys ry:n hiihtojaoston puheenjohtajan lausunto.

11.4.1 Jääreitit

Retkiluistelu, kuten hiihtokin, riippuu tietenkin vallitsevista olosuhteista, mutta vuosina 2008–2009 järvien jäät olivat myös Mäntyharjulla pitkiä aikoja puhtaan ja sileän jään peittämiä tarjoten retkiluistelulle ihanteelliset olosuhteet. Tämä sai Mäntyharjullakin monia innostumaan luistelemaan luonnon jäille. Retkiluistelu, hiihto ja kelkkailu on mahdollista melontareitin alkupäässä. Tällä hetkellä retkiluistimia ja kickspark-kelkkoja voi vuokrata Mäntyharjun kirjastosta.

Jääreittien tuotekortti:

- Lajiesittely (retkiluistelu, hiihto, kicspark)
- Varotoimenpiteet ja ohjeistukset
- Reittisuositukset ja reitin kuvaus sekä vaativuustasoluokittelu
- Taukopaikat ja muut palvelut
- Kartta
- Oikeiden välineiden valinta ja opastus

11.5 Perhematkailu

Koko reittiä voidaan käyttää ympäristökasvatuksen välineenä päiväkotilasten ja koululaisten päiväretkikohteena sekä erilaisten järjestöjen toimintakenttänä.

Perhematkailun tuotekortin sisältö (esimerkki liitteenä):

- Kesälajit Mäntyharjulla
- Talvilajit Mäntyharjulla

11.5.1 Lasten metsäinen seikkailurata

Seikkailuradan osalta ei ole tarkoitus tuoda leikkipuistoa metsään vaan tarjota lapsille metsässä alue, jotta aikuiset saadaan motivoitua viemään lapset luontoon. Alueesta pyritään tekemään sellainen, joka motivoisi aikuisia liikkumaan lastensa kanssa ja pitämään metsässä hauskaa. Seikkailurata tarjoaa välineitä ongelmanratkaisutaitojen kehittymiseen ja tasapainon hallintaan. Käyttäjärühmä ovat 4-12 – vuotiaat lapset.

Oleennaista tulevassa suunnittelussa ovat turvallisuustekijät, talvikäyttö, valaistus, ekologisuus, monipuolisuus ja omaleimaisuus sekä lasten mukaan tulo jo suunnitteluvaiheessa. Tarkempi seikkailuratasuunnitelma laaditaan Suomen Ladun kanssa tapahtuvan maastosuunnittelun jälkeen.

Seikkailuradan tuotekortin sisältö

- Radan pituus ja välineet
- Turvallisuustekijät
- Ylläpito (liikuntatoimen yhteystiedot)
- Kartta

11.5.2 Luontopolku

Osalle reittiä laaditaan tunnistustauluja luonnosta esiintyvistä kasveista sekä eläimistöä. Huomiota kiinnitetään erityisesti reitin alkupäähän sekä Pitkäjärven ympäristöön joka palvelee perhematkailijoiden lisäksi alueen päiväkoti-, esiopetus- ja koululaisryhmiä.

Reitin varrella on esimerkiksi monia mahdollisuuksia luonto- ja maisemakuvaukseen sekä eläinten tarkkailuun. Eläinten ja lintujen tarkkailuun liittyvistä aktiviteeteista luonto- ja maisemakuvaus ovat tärkeimpiä ja helpoimmin toteutettavia aktiviteetteja. Luontopolulla otetaan myös valokuvauspisteet huomioon.

Luontopolkutuotekortin sisältö:

- Polun pituus ja kartta
- Taukopaikat ja palvelut
- Eri pisteet, esim. valokuvauspiste

11.6 Geokätköily

Geokätköily on mahdollista kaikilla reiteillä. Geokätköily on maailmanlaajuinen ja kasvava harrastus, jossa etsitään toisten harrastajien piilottamia kätköjä GPS-satelliittinavigaattorin tai karttojen avulla. Se yhdistää mielenkiintoisella tavalla ulkoilun ja nykyaikaisen tekniikan käytön. Geokätköilyn osalta vastuun ottaa Mäntyharjulla toimiva ja Suomen ladun alainen seura, Reissupolku ry.

Geokätköilyn tuotekortin sisältö:

- Lajin esittely
- Oikeiden välineiden valinta ja opastus sekä saatavuuden opastus
- Tekniikan opastus
- Kätköt ja maaston vaativuustason luokittelu
- Taukopaikat
- Kartta

11.7 Esteetön reitti

Esteettömyys koskee laajoja käyttäjäryhmiä. Lapsiperheet ja vanhemmat ikäryhmät hyötyvät esteettömien reittien rakentamisesta ja suunnittelusta löytyy runsaasti päivitettyä ja asjan tasalla olevaa materiaalia.

Siirlahden esteetön maisemapolku (3,5 km) lähtee kirkonkylän kioskilta Taidekeskus Salmelan luota. Maisemapolulla on yksi n. 50 metriä pitkä silta ”Katiskalahti”, jonka yhteydessä on luontokirkko. Polku kulkee vanhaa kylätietä kirkon ohi. Katiskalahdelle rakennettu reitti on seurakunnan omistamalla maa-alueella ja silta on rakennettu pääosin talkoolaisten voimalla. Katiskalahden sillan alueelle on myös tulipaikka. Kesäaikaan Siirlahden maisemapolun alkupäässä palvelee pieni kahvila.

Siirlahden maisemapolulta rakennetaan liikuntarajoitteisillekin soveltuva liityntäreitti Repovedelle jatkuvaan ulkoilukokonaisuuteen. Näin muodostuu esteetön kulku Utelan laavulle (3km) saakka.

12 TOTEUTUSAIKA JA HANKKEEN AIKATAULU

3.5.2012–31.12.2013

12.1 Vuosi 2012

toukokuu-heinäkuu

- Tarjouspyynnöt kaivinkonetöistä, leijonien laavusta ym.
- Tiedotussuunnitelman laatiminen ja markkinointitoimenpiteistä päättäminen,
- Pelastus- ja turvallisuussuunnitelman laatiminen
- Reittitoimitusten selvitys maanmittauslaitokselta
- Ilmoitus seikkailuradasta
- Karttavaihtoehtojen kartoitus
- Hankkeen aloituksen lanseeraus
- Seikkailuradan ideointikilpailu, esiselvitykset, turvallisuusmääräykset, suunnitteluyhteistyö Nuori Suomen kanssa
- Mahdolliset seikkailuradan valmistelutoimenpiteet, puiden kaato yms.
- Neuvottelu teknisen puolen kanssa (seikkailurata ja karttasuunnittelu)
- Turvallisuusasiakirjat ja pelastautumissuunnitelmien selvitys
- Suunnittelu ympäristötaiteen ottamiseksi luontopolkuun, mahdollinen opiskelijayhteistyö
- Verkkosivujen pohjasuunnittelu ja materiaalin hankinta, mahdollinen opiskelijayhteistyö
- Pulkkamäen maisemointi ja hakkuut
- Pitkäjärven laituri ja nuotiopaikka
- Siirlahden maisemapolun jatkaminen ja hiihtoladun pohjan muokkaus
- Valokuvaukset ja videon suunnittelu
- Melontareitin läpikäyminen ja satelliittipaikannukset gps-laitteella (ylikulut ja taukopaikat)
- Leijonien laavu (suunnittelu, tarjouspyynnöt Leijonien toimesta)

elokuu-syyskuu

- Työryhmien kokoaminen ja työryhmäyhteistyö
- Luontomatkailubrändi (nimi, visuaalinen ulkoasu, tuoteryhmätyö)
- Uusien reittien maastosuunnittelu, maastotallentaminen gps-laitteella karttajärjestelmään
- Luontopolku (kylttien paikat, taulujen infot ja lukumäärät)
- Pyöräilyyn soveltuvan tiestön rakentaminen alkaa (Kisala-Mouhu)
- Leijonien laavun pohja ja rakennustyöt (laavu, wc, puuvaja, nuotiopaikka)
- Puiden kaato kylttien tekoa varten (kuivaus ja muut mahdolliset toimenpiteet)

syksy/talvi

- Työryhmäyöskentely
- Karttojen suunnittelu ja työryhmän kokoukset
- Tuotekorttien suunnittelu ja yrittäjäyhteistyö
- Luontopolun sisältö ja yhdistisyhteistyö sekä kansalaisopisto
- Tapahtumasuunnittelu (virkestys/TDM) alustavasti
- Kansalaisopisto, ympäristötaide koulutusohjelmaan
- Kameraseura, yhteistyö maisemavalokuvauksen suhteen

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

- Reissupolku ry, yhteistyö geokätköilyn suhteen
- Kuvataideseura, yhteistyö maisemamaalauskurssien suhteen
- Verkkosivujen tarjouspyynnöt, mahdollinen opiskelijayhteistyö
- Kyltit ja reittimerkinnot/tarjoukset
- Luontopolun sisältö
- Infotaulut, sisältösuunnittelu
- Tarjouspyynnöt reittikyltityksistä
- Tarjouspyynnöt luontopolkutauluista
- Kyltitysten tekeminen – ostopalveluna
- Tulisijojen ja käymälöiden käyttöohjeet
- Portin suunnittelukilpailu/tarjoukset, tilaus
- Valokuvaukset
- Messumateriaalin valmistelu

12.2 Vuosi 2013**kevät**

- messut ja messumateriaali
- Interaktiivisen kartan ja sivuston suunnittelu
- Interaktiivinen kartta ja verkkosivut FI/EN/RU, tilaus
- Tapahtumasuunnittelu (Virkistys yms.)

kesä

- Erämaaosuuden raivaus ja rakentamisen aloitus
- Pyöräilyosuuden rakennus jatkuu
- Pitkäjärven ympäristön rakennus jatkuu
- Seikkailuradan toteutus
- Leijonien laavupaikan rakennustyöt
- Valokuvaukset (kuvatagaus internet-sivuille, esitemateriaali)
- Seikkailuradan toteutus, yhteistyö Nuori Suomen kanssa
- Karttapohjan, kylttien ja infotaulujen tilaus
- Loppumarkkinoinnin suunnittelu

elokuu/syyskuu

- Luokitukset/Suomen Latu
- Käännöstyöt EN/RU, tilaus
- Tuotekortit, sisältö, tilaus
- Internet-sivujen testaus
- Paperiset maastokartat, tilaus
- Lanseeraus

lokakuu-joulukuu

- Lopputarkastukset ja koekäyttö kaikista reittiosuuksista lokakuun loppuun 2013 mennessä
- Kevään 2013 messumateriaali (matkailupalveluille eteenpäin annettavaksi ja markkinoinnillinen suunnittelu ja tuki), tulevan kesälehdteen jutut yms.
- Laseeraus, loppuraportit, tilitykset yms.

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

13 HANKKEEN RAHOITUS

Kustannuslaskelma	
Henkilöstökustannukset	111656
Ostopalvelut	245 700
Välilliset kustannukset 20 %	22 332
Kustannukset yhteensä	379 688
Haettava EAKR- ja valtion rahoitus	189 844

	2012	2013	yhteensä
Omarahoitus/Mäsek Oy	68 597	93 547	162 144
Yritysrahoitus	17 700	10 000	27700
Haettava EAKR- ja muu valtion rahoitus	86 297	103 547	189 844
Yhteensä	172 594	207 094	379 688

13.1 Yritys- ja yhdistysrahoitus

Veisto Oy rahoittaa lasten seikkailuratahanketta 5000 eurolla

Kuomiokoski Oy rahoittaa lasten pulkkamäen 3000 eurolla ja lisäksi seikkailurataa 2000 eurolla

Osuuspankki rahoittaa lasten seikkailuratahanketta 2000 eurolla

K-Supermarket Mäntyharju rahoittaa hanketta 1500 euron yleisavustuksella

Mäntyharjun Lions Club ostaa uuden laavupaikan 10 000 eurolla – laavu tulee julkiseen käyttöön mutta Lions Club tekee siitä omannäköisensä ”maamerkin”.

Pitäjänuutiset rahoittavat hanketta 1500 eurolla.

Yksityisyrittäjistä mukana on 300 eurolla B&B Pinus, Kurkiniemi, Miekankoski, B&B Linkkumylly, Kimppa Ky, B&B Outinranta, Repovalkea Oy, Kauppisen lomamökit ja Tyryn Viini

Yhteensä yritys – ja yhdistysrahoitusta on 27 700 euroa joka on laskettu sisältyväksi Mäsek Oy:n omarahoitusosaosuuteen.

Yllä mainittujen yritystahojen lisäksi Suur-Savon Sähkö rahoittaa paikallista Reissupolku ry:tä 1500 eurolla jotka ottavat reitin geokätköilyn hoitaakseen. Rautia E Tukiainen Oy lahjoittaa hankkeeseen 500 euron arvosta puutavaraa Mäntyharjun toimipaikastaan. Pirtakka on puolestaan lupautunut tekemään lasten seikkailuradalle katetun laavun tulisijan ympärille.

13.2 Investointien osuus rahoituksesta

Investointihanke	2012	2013	Yhteensä
Maastopyöräilyreitti Pitkospuut ja sorastus 25.000 kaivinkonetyö16.000 siltarummut 3000 muut kulut 2000			
Hiihtolatu perhematkailuun Lisäkyltitykset 2000			
Melontareitti			
Portti Kisalaan yht.			
Infotaulut 4 kpl Junarata, Siirlahti, Kisala ja Mou- hu			
Opasteet ja välimatkataulut			
Lasten seikkailurata			
Pulkkamäen rakentaminen			
Erityisen oikeuden kirjaus			
Siirlahden joen ylitys			
Luontopolkutaulut			
Leijonalaavu			
1 kpl Tulisija			
Maanvuokrasopimus/UPM			
Laavupaikan vuokrasopimus			
Laituri Pitkäjärvelle			

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

13.3 Kehittämisen osuus rahoituksesta

Kehittämishanke	2012	2013	kokonaiskustannus
Projektipäällikön palkka			
Maastosuunnittelijan palkka			
Henkilöstökustannukset			
Välittömät kustannukset			
Välilliset kustannukset			
Paperiset kartat yht. maastokartta ja latukartta			
Käännöstyöt			
Mainostoimisto			
Internet-sivut			
Mainoskulut ja tiedotuskustannukset			
Suomen ladun reittiluokittelu			
Luontopolun sisältö			
Vesistökartta			
Välilliset kustannukset 20 %			
Matkakustannukset			
Huoneen vuokra			
Kone- ja laitehankinnat			
Toimistokulut sis. puhelin			
Muut kulut; ATK-laitteiden ylläpito, verkkotuki, virustorjunta			

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

14 HANKEHENKILÖSTÖ

Palkat on laskettu palvelulaitosten työnantajyhdistyksen työehtosopimuksen 2012–2013 mukaisesti kertoimen 1,5 mukaan jolloin kokonaislaskennassa on huomioitu lomapalkkavaraukset, tapaturmavakuutus sekä matkakustannukset ja päivärahat.

15 KILPAILUTUS

Ostopalvelut kilpailutetaan hankintalakia noudattaen. Hankinnoissa, jotka eivät ylitä hankintalain kynnysarvoja, kilpailutus hoidetaan pyytämällä 3-5 eri taholta kirjalliset tarjoukset. Näiden perusteella hankkeen ohjausryhmä tekee päätöksen kokonaistaloudellisesti kannattavimman tarjouksen hyväksymisestä.

16 KUNNOSSAPITOSUUNNITELMA JA TULOSTEN SEURANTA

Paperisen kartan ja internet-sivuston päivityksestä hankkeen päätyttyä huolehtii Mäsek Oy. Reitin huollettavien kohteiden (laavupaikat, pohjat, sillat yms.) huolehtii projektin päätyttyä kunnan liikuntatoimi. Opasteiden ja muiden rakenteiden kunnosta vastaa liikuntatoimi. Kunnossapitosuunnitelman kustannusarvio vuositasolla löytyy liitteestä neljä (4).

Reittien kävijämäärää seurataan henkilölaskureiden avulla. Hankealueen kävijäseurannasta, palautteivihkoista ja palautteen edelleen ohjaamisesta vastaa liikuntatoimi. Palautetta kerätään myös Internet-sivujen kautta.

Asiakaspalautteen keräämisestä ja edelleen käsittelystä vastaavat kunnan matkailu -ja liikuntatoimi. Palautteen voi jättää taukopaikkojen vihkoihin tai sähköisten palautteenkeräyskanavien kautta.

Yritysyhteistyön jatkumisesta vastaa matkailutoimi. Matkailutoimi vastaa myös korkeakoulu yhteistyöstä mahdollisten tulos- ja työllisyys selvitysten osalta. Tulos- ja työllisyys selvityksissä haastatellaan reittien kävijöitä, lähikohteissa vierailijoita sekä alueen yrityksiä. Selvityksiä tehdään yleensä muutaman vuoden välein ja niissä mitataan matkailijoiden jättämää euromäärää, yritysten saamaan euromäärää sekä retkeilijöiden työllistäviä vaikutuksia.

17 TIEDOTUSSUUNNITELMA

Projekti suunnitelman esitleminen ja eri tahojen mukaan ottaminen jo suunnitteluvaiheessa sitouttaa alueen toimijoita paremmin reitin käyttöön. Markkinoinnissa ja tiedotuksessa hyödynnetään olemassa olevaa, laajaa yritys- ja yhdistysverkostoa, paikallista lehdistöä, radiotoimijoita, asukkaita ja jo olemassa olevia tapahtumia alueella. Hankesuunnitelmasta tiedotetaan myös kunnan omilla internet-sivuilla matkailu-osion alla.

Hankkeen alkamisesta tiedotetaan kaikille avoimella yleisötilaisuudella sekä internet-sivuilla ja sosiaalisessa mediassa, kuten Mäntyharjun kunnan facebook-sivuilla. Hankkeen aikana pidetään

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

yhteyttä olemassa oleviin alueellisiin matkailutoimijoihin kuten Mikkelin seudun matkailupalveluihin sekä Kouvolan Innovation Oy:n matkailupalveluita tuottaviin tahoihin. Hankesuunnittelija on yhteydessä myös Matkailun edistämiskeskuksen alueellisiin ja valtakunnallisiin hanketoimijoihin.

15.11.2011 järjestetyssä ideatilaisuudessa oli paikalla matkailuyrittäjien lisäksi myös muita kiinnostuneita. Kunnan sisällä olemme tehneet yhteistyötä kulttuurin, matkailun, liikuntatoimen, varhaiskasvatuksen ja teknisen toimen kanssa. Hankesuunnitelmavaiheessa on kerätty 14 sidosryhmäläisyyttä hankeen hyödyistä alueen eri toimijoille. Investointihankkeen rahoittajien etsintävaiheessa tiedotusta tehtiin laajamittaisesti koko kunnan alueella ja hankesuunnitelmasta julkaistiin yksi lehtiartikkeli Savon Sanomissa 3.1.2012.

Hankesuunnittelija on ollut mukana kansallisissa luontomatkailuseminaareissa ja osallistunut myös Kouvolan luontomatkailustrategian suunnitteluun. Tiedotusta on tehty eri yritysten ja yhdistysten lisäksi myös alustavien yhteistyöneuvottelujen kautta Mikkelin ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulujen kanssa.

Projektin käynnistyttyä tiedottaminen hoidetaan kunnan Mäntyharjun kunnan Internet-sivujen kautta sekä lehtijulkaisuina. Tiedottamista tapahtuu myös järjestöjen ja muiden toimijoiden kautta. Projektin aikana tiedotetaan eri toimenpiteistä ja niiden edistymisestä mm. paikallisen median välityksellä sekä osallistamalla Retkimessuille ja OmaMökki -messuille. Reitistöjen valmistumisesta järjestetään yleisölle avoin tiedotustilaisuus.

Projektin päättymisen jälkeen kohderyhmätiedotus hoidetaan oikein rakennetun ja hakukoneoptimoidun internet-sivuston kautta, sekä osana Mäntyharjun matkailu – ja liikuntatoiminnan normaalia tiedotusta, esimerkiksi messuosastoilla, internet-sivuilla ja erilaisissa julkaisuissa. Tiedotusta hoitavat myös matkailualan yrittäjät Internet-sivuilta tulostettavien tuotekorttien jakamisen yhteydessä sekä eri tahot jotka jatkavat alueella toimimista.

17.1 Tiedotussuunnitelman aikataululliset tavoitteet

2012

- Ohjausryhmän ja työryhmien kokoaminen
- Hankkeen julkistamistilaisuus
- Hankkeen tiedotus – ja markkinointisuunnitelman laatiminen
- Visuaalisen ulkoasun suunnitteleminen
- Markkinointimateriaalin laatiminen
- Seikkailuradan suunnittelu ja lasten mukaantulo
- Sidosryhmäyhteistyö
- 2 paikallislehtijuttua aiheesta
- Internet-sivumateriaalin kokoaminen kunnan sivustoille

2013

- Juttu Retki-lehdessä tai muussa vastaavassa lehdessä kuten Latu & Polku
- 4 paikallislehtijuttua aiheesta
- Artikkelit Mäntyharjun kesälehdessä ja Kesäelossa
- Mukaan Mikkelin ja Kouvolan seudun matkailusivustoihin
- Mukaan Mikkelin seudun esitteeseen
- Mukaan Etelä-Savon maakuntaesitteeseen

HANKESUUNNITELMA

7.5.2012

- Taideseuran ulkoilmamaalauskurssi
- Musiikkikonsertti luontokirkolla esim. club for five tai ”how many sisters”
- Reitistön markkinointi eri messutapahtumissa yhteistyössä matkailuyrittäjien kanssa
 - Mukana Mäntyharjun kunnan osastolla matka-messuilla Helsingissä 17.–20.1.2013
 - Retki-messut Helsingissä 8.-10.3.2013 yrittäjävetoisesti
- Mukana Repoveden ulkoilu- ja elämispäivillä
- TDM 160 – tapahtuma yhteistyössä Virkistyksen kanssa
- Lasten retkipäivä Repoveden reitillä
- Seikkailuradan julkistaminen ja lasten konsertti tms. tapahtuma
- 1X laavutapahtumassa mukana olo
- Valokuvakilpailu kameraseuran kanssa
- Valokuvanäyttely kunnan kirjastossa valokuvauskilpailun tuloksista
- Ympäristötaidekurssi kansalaisopiston koulutusohjelmaan
- Seurakunnan majaleiri
- Ongintatapahtuma Katiskalahdella
- Suorapostitusmateriaalin/esitteen/lehden suunnittelu Pitäjänuutisten peittojakelun mukana
- Julkistamistapahtuma esimerkiksi Kisalassa/luontokirkolla

Reitin tiedotusesimerkkejä maastopyöräilyreitien osalta:

- Pyöräillen suomessa reitit (Fillarioppaat)
- Valtakunnalliset pyöräilymatkailureitit
- Omat internet-sivut ja hakukoneoptimointi
- Paikalliset tiedotusvälineet tapahtuman kautta
- Paikalliset urheiluseurat ja yhdistykset (Reissupolku ry ja Virkistys)
- Pyöräilyunioni
- Harrastajien keskustelusivustot kuten fillarifoorumi.fi
- Paikalliset yrittäjät joilla mm. tuotteita vuokralla

18 ALLEKIRJOITUKSET

Mäntyharjun seudun elinkeinojen Kehitys Oy:n puolesta,

toimitusjohtaja
Tuukka Forsell

Liitteet

- Liite 1. Kokonaiskartta alueesta Mäntyharju-Repovesi
- Liite 2. Rakennettava reitti
- Liite 3. Tuotekorttiesimerkki perhematkailuun
- Liite 4. Hoito –ja kunnossapitosuunnitelman kustannuslaskenta

Sidosryhmälausunnot

- Liite 5. Hallan reitin ystävät ry
- Liite 6. Tervarumpu/Repovalkea Oy
- Liite 7. Mökki- ja metsäpalvelu KIMPPA Ky
- Liite 8. VeneSafarit
- Liite 9. Linkkumylly
- Liite 10. Outinranta
- Liite 11. Mäntyharjun kunnan varhaiskasvatus
- Liite 12. Mäntyharjun partiolaiset ry
- Liite 13. Mehtä-hanke
- Liite 14. Mäntyharjun Virkistys ry
- Liite 15. Mäntyharjun Luonnonystävät ry
- Liite 16. Reissupolku ry
- Liite 17. Mäntyharjun 4H-yhdistys

Maankäyttöoikeussopimukset

- Liitteet 18–31 Maankäyttösopimukset